

Seg sætter mere Pris paa denne Tilslutning end paa den Gaardmandsvenlighed, der, saaledes som det ærede Medlem fra Ribe korrekt udtrykte sig, mange Gange nøjes med store Talemaader og Snak, men derimod, naar det gælder om at udrette noget, selv om det kun er de 10 Kr. i Diæter, er lidt paaholdende. — Seg har endnu en Bemærkning at gøre over for det ærede Medlem for Møen (Bojsen). Det ærede Medlem var ikke ganske tilfreds med den Dmtale, hans tidligere Forslag om Havelodder havde faaet fra flere Sider, ogsaa fra min Side, og vil for Haveloddernes Bedkommende tage den Fortjeneste til Indtægt, at igennem dette Spørgsmaal om Havelodder var Spørgsmaalet om Tilvebringelse af Jord til Husmænd rejst og godkendt i Princippet. Den Fortjeneste har jeg ikke noget imod at overlade det ærede Medlem. For mig er det et underordnet Spørgsmaal, hvem der rejser Sagen, og hvem der gennemfører den, naar den blot gennemføres, og hvis det kan siges med Sandhed, at man gennem de omrøste Havelodder er naaet til det Forslag om Tilvebringelse af Huslodder, som der her er Tale om, saa siger jeg, have dog Havelodderne gjort noget godt. Seg vil dog tillade mig at sige om Havelodderne, at betragtet som et Forslag, som skal skaffe Husmændene Jord, da var det Forslag om at skaffe dem 2 Skæpper Jord nærmest noget paradisk. Smidlertid, jeg ønsker ikke at yppe Strid med det ærede Medlem om den Ting, for mig er det, som ligger for, vigtigere end det, som ligger bagved. Hvis det Forslag, her foreligger, kan bringe Diskussionen ind i det Spor, som den store Landbokommission gif i, saa ville de smaa Havelodder maaske blive ham tilgivne eller ville gaa i Glemsel lige over for de Fortjenester, som kunne fremkomme af det Forslag, som her foreligger. Der er en Ting, som er nødvendig for det. Uden Pengene kommer man ingen Vej her. Seg skal ikke komme tilbage til mine Anthydninger fra forleden Dag; men jeg vil sige, at saa længe den Tanke, som ligger i Forslaget, har som nødvendig Forsudsætning, at der i Regeringen sidder Mænd, som se med Statsmandsblik og ikke finansielle Styverfængere, saa kan den ikke gennemføres nu. De Statsmænd, som stod ved Røret i forrige Aarhundrede paa de store Landboreformers Tid, de havde Mod til at aabne noget for Statsklassen for at gennemføre disse Reformers og spurgte ikke smaalig, om en Reform kostede 1 eller 1/2 Million Rdl. De saa paa, om Resultatet vilde være, at Reformen bragte Velstand i Landet, og saa reguede de ikke saa nøje ud, om de af-

kurat fik det ind i Statsklassen igen, som gif ud. Men vi kunne ikke vente noget ud af Sagen, saa længe der ved Statsrøret sidder Mænd, som mangle Statsmandsblik, og det gør der desværre for Øjeblikket. Naar vi tale om vigtige Reformers, som koste Pengene, saa møde vi altid det styverfængeragtige Svar: Hvis denne Reform koster 1 Million, maa vi først have Anvisning paa 1 Million til Gengæld. Saaledes ere vi stillede nu med Hensyn hertil, men ikke saaledes, naar der er Tale om forskellige andre Ting. Betingelsen for, at vi overhovedet kunne vente noget ud deraf, er, at vi ikke alene have god Villie og Hensigt, hvad jeg tror, at dette Ting har i denne Sag, men ogsaa at der i Spidsen for Landets Styrelse er Mænd, som ville være med til at lade Pengene rulle til denne Sag og der have Folk, som ikke se for smaat paa Sagerne, og som ikke regne paa for hver Dre, der gives ud, at saa en Styver ind igen. Seg vil haabe, at det ærede Medlem fra Møen ogsaa i den Henseende rækker lidt længere, end vi andre Smaafolk her i Tinget. Seg gør den Bemærkning, fordi det ærede Medlem lidt overlegent sejede til Side den Bebrejdelse, jeg havde rettet mod hans andre Agrarforflag. Seg havde bemærket om dem, at de næppe vare meget værd; det var maaske et lidt stærkt Udtryk; men det er min Mening, at Landbruget ikke hjælpes for længere Tid, selv om Tienden afløses, og jeg tvivler om, at Landbrugerne blive ret mange Kroner rigere, fordi der oprettes en Hypotekbank, maaske de kunne spare et Par Procent; jeg tvivler om, at noget af alle de Agrarforflag, det ærede Medlem er kommet med, vil bringe de betrængte Landbrugere noget, der ligner et Guldforn, navnlig ikke fordi det er Forslag, der skulle virke gennem en lang Aarrække; navnlig skal jo Hypotekbanken virke ikke saa meget gennem Optagelsen af ny Laan som gennem Konvertering af de bestaaende Laan. Landmændene skulle have Hjælp straks, de kunne ikke vente sig noget af de Agrarforflag, som ere komne frem. Det eneste, der var noget ved, var Forslaget om 2 1/2 Million Kr. til Amtsreparitionsfonden og saa senere Forslaget om de 3 1/2 Millioner Kr., som det ærede Medlem fra Røge (Alberti) forleden vilde forære Landmændene. Det gælder om det ærede Medlems Forslag med Hensyn til Amtsreparitionsfonden ligesom om det ærede Medlems Forslag fra Røge, at de ramme i Flæng uden at ramme Trangen. Det er min oprigtige Mening, at Landbruget ikke opnaar noget nævneværdigt ved de Forslag, som her ere forelagte. Det eneste Forslag, som indeholder Tanker, hvoraf der kan vokse en vel-